

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Α΄. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κ. Π. Καβάφης

Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον

Σαν έξαφνα, ώρα μεσάνυχτ΄ , ακουσθεί
αόρατος θιάσος να περνά
με μουσικές εξαίσιες, με φωνές–
την τύχη σου που ενδίδει πια, τα έργα σου
5 που απέτυχαν, τα σχέδια της ζωής σου
που βγήκαν όλα πλάνες, μη ανοφέλετα θρηνήσεις.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος,
αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που φεύγει.
Προ πάντων να μη γελασθείς, μην πεις πως ήταν
10 ένα όνειρο, πως απατήθηκεν η ακοή σου·
μάταιες ελπίδες τέτοιες μην καταδεχθείς.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος,
σαν που ταιριάζει σε που αξιώθηκες μια τέτοια πόλι
πλησίασε σταθερά προς το παράθυρο,
15 κι άκουσε με συγκίνησιν, αλλ΄ όχι
με των δειλών τα παρακάλια και παράπονα
ως τελευταία απόλαυσι τους ήχους,
τα εξαίσια όργανα του μυστικού θιάσου,
κι αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που χάνεις.

Β'. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Συνήθως τα ποιήματα του Καβάφη χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: τα ιστορικά, τα φιλοσοφικά και τα ερωτικά. Σε ποια από τις τρεις κατηγορίες εντάσσεται το παραπάνω ποίημα και γιατί;

Μονάδες 15

2. α. Να εντοπίσετε τα δύο μέρη στα οποία χωρίζεται το ποίημα.

β. Να αποδώσετε το νόημα του κάθε μέρους.

Μονάδες 20

3. Με ποια εκφραστικά μέσα δημιουργεί ο ποιητής τον πεζολογικό και το διδακτικό τόνο;

Μονάδες 20

4. Να σχολιάσετε το συμβολισμό των φράσεων:
"αόρατος θίασος", "την Αλεξάνδρεια που χάνεις".

Μονάδες 25

5. Να γράψετε ποιες ομοιότητες έχει το ποίημα που σας δόθηκε και το ποίημα που ακολουθεί ως προς τη στάση ζωής που προβάλλει ο ποιητής.

Κ. Π. Καβάφης

«Το τέλος του Αντωνίου»

Αλλά σαν άκουσε που εκλαίγαν η* γυναίκες
και για το χάλι του που τον θρηνούσαν,
με ανατολίτικες χειρονομίες η κερά,
κ' η* δούλες με τα ελληνικά τα βαρβαρίζοντα
η υπερηφάνεια μες στην ψυχή του
σηκώθηκεν, αηδίασε το ιταλικό του αίμα,
και τον εφάνηκαν ξένα κι αδιάφορα
αυτά που ως τότε λάτρευε τυφλά-
όλ' η παράφορη Αλεξανδρεινή* ζωή του-
κ' είπε "Να μην τον κλαίνε. Δεν ταιριάζουν τέτοια...
Μα να τον εξυμνούνε πρέπει μάλλον
που εστάθηκε μεγάλος εξουσιαστής,
κι απέκτησε τόσ' αγαθά και τόσα.
Και τώρα αν έπεσε, δεν πέφτει ταπεινά,
αλλά Ρωμαίος από Ρωμαίο νικημένος.
[. . .]

* διατηρήθηκε η γραφή του ποιητή